

Dilim, Yuvam...

"Türkçem benim ses bayrağım" demişti Fazıl Hüsnü Dağlarca... Dilim, benim yuvam... Ses bayrağımız ya da yuvam şimdilerde Arapçanın saldırısı altında... "Tower"lar, "Bye-bye"lar artık piyasadan çekilirken boşalan alana, hızla Arapça yerleşiyor... Al birini vur ötekine!

Geçen hafta içinde Dil Bayramı'nı kutladık. Daha doğrusu bunu hakkıyla kutlayan Dil Derneği oldu.

Bu köşenin okurları bilirler: Atatürk'ün kurduğu Türk Dil Kurumu 12 Eylül faşist darbesiyle kapatılmış, keyfi bir biçimde Cumhurbaşkanı'nın gözetiminde, Başbakanlık'a bağlı bir devlet dairesine dönüştürülmüş, işlevini yitirmişti. Dil devrimini savunan aydınlar 1987'de Dil Derneği'ni kurdu. İşte bu dernek 26 Eylül Dil Bayramı'nı, ilerici belediyelerden aldıkları destekle çeşitli kentlerde, görkemli kutlamalar düzenledi. Ayrıntılara girmeye yerim yok.

İşte Dil Derneği Başkanı Sevgi Özel'in konuşmalarından paylaşmak istediklerim:

Atatürk devrimlerine düşmanlığın nedeni

"Batılıların yüzyıllarca, 'Türk, Allah'ına Arapça, sevgilisine Farsça, ailesine de Türkçe seslenir' diye baktığı bir imparatorluktan, 1923'te kılık kıyafeti, ölçüsü, takvimi yenileşen bir Cumhuriyet kurulmuştu; bu Cumhuriyet dinle ilişkilendirilen bir Arap abecesi ve yapay bir dil olan Osmanlıca ile çağdaş dünya ile yarışamazdı. Çünkü halk, bu yazı ve dille yüzyıllarca okuryazar bile olamamıştı. 1928'deki harf devrimiyle kolay öğrenilen ve kullanılan bir yazımız oldu; 1932'de başlayan dil devrimi'yle yüzyıllarca unutulmuş Türkçenin olanakları ve sözcükleri canlandırıldı. Yenileşen dille düşüncesi de yenileşen halk eğitim alır, adalet ararken muskacı kafalara değil, kendine ve devlete güvenecekti.

Atatürk'ün kurduğu Türk Dil Kurumu, 12 Eylül'ün hukuk tanımaz ihanetiyle 1983'te Ata'nın 'vasiyetnamesi' çiğnenerek kapatıldı. Bugünkü Türk Dil Kurumu Atatürk'ün kalıtını karşıdevrim yoluna kullanan, ölçünlü dil ve yazım birliğini bozan, siyasanın güdümünde bir dairedir. Dilsiz eğitim olmaz; bugün eğitimin dili de siyasanın dili kadar bozuktur.

Harf ve dil devrimleri, laik eğitimin anahtarıdır. Osmanlı'nın yükselme, duraklama gibi dönemleri vardı ya; bana göre bir de yobazlara çıkar sağlayan, yüzyıllarca süren 'muska dönemi' vardı. Mustafa Kemal, Harf ve dil devrimleriyle dil ile din bağı koparmış; 'muska dönemi'ni sonlandırmıştır; Atatürk'e ve devrimlere düşmanlığın asıl nedeni budur!

'Milliyetçi muhafazakâr'lığı 'din'le eşitleyerek tutuculuğu gericiliğin de ötesine taşıyanlar, bu iki devrime düşman

olmuştur.

Laik eğitimle özgürce düşünen toplum, din ve ırk ayrımının siyasaya araç yapılmasına izin vermez. Özgür düşünceli toplumu kimse kandıramaz. Bugün inancı siyasaya araç yapanlar hem kandırılıyor hem kandırıyor!"

Dil ve eğitim

Tam bir eğitim kargaşası ve çıkmazı yaşadığımız günlerde Sevgi Özel'in şu sözleri de önemli:

"İktidar benim, ne istersem yaparım anlayışıyla umut edildiği gibi, 'dindar ve kindar kuşaklar' bile yetişmez; inancı yobazlığa taşıyan; kindarlığı yalnız kendi geleceğini karartan 'ümme ümmet'e ulaşılır.

Bu nedenle 85. Dil Bayramı'nda aklın ve bilimin öncülüğüne inanan bütün yurtseverleri, bütün aydınları, yurttaşlık bilincimize sahip çıkarak, ortak noktalarımızı birleştirerek, ortak dille ortak akıl üreterek bu sistemsiz ve dilsiz eğitime karşı çocuk ve gençleri korumaya çağırıyorum.

Bizler, 30'uncu yılındaki Dil Derneği'nde İngilizceyle eğitimin anaokullarına dek inmesine; tabela kirliliğine; yiyecek giyeceklerin, konaklama yerlerinin İngilizceyle adlandırılmasına tepki verdik. İngilizce tabelaların, adlandırmanın yanına Arapça da eklendi. 30 yıldır eğitim kural ve kurumlarının hızla dinselleştirildiğini haykırdık; yalnız kaldık.

Eğitimde, yargı bağımsızlığı ve basın özgürlüğünde savrulma yaşıyorsa; bu durumdan etkilenecek ilk kurum dildir. Sormasanız da söyleyeceğim, bugün ülke ne durumdaysa dil de o durumda... Bu nedenle hepimizi Dil Derneği üyesi olmaya, düşüncesi, yapıtları ve eylemleriyle birlikte ortak akıl üretmeye çağırıyorum. Elimizi tutun, sesimize ses verin; yitirdiğimiz zamanı, karar günü birlikte aydınlatalım."